Hukuk Bölümü 2009/64 E. , 2009/283 K.

- İMAR PLANI VE BUNA DAYALI IMAR UYGULAMASI SONUCUNDA UĞRANILAN ZARARIN TAZMININE YÖNELIK BULUNAN DAVANIN, İDARİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI
  - KAMULAŞTIRMA KANUNU (2942) Madde 14

"İçtihat Metni"

Davacılar : M.M.D.-G.D.

Vekili : Av. M. E.B.

Davalılar : 1- Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. R.H.B.

2- Altındağ Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. S.O.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde, davacıların miras yoluyla kendilerine intikal eden Ankara İli, Altındağ İlçesi, Fevzi Paşa Mahallesi'nde, 28 ada, 21 sayılı parselde92 m2 arsaları bulunduğunu, bu taşınmazın yapılan çeşitli planlamalar neticesinde yolda kaldığını, taşınmaza kamulaştırmasız olarak el atıldığını ileri sürerek fazlaya ilişkin her türlü alacak ve dava hakkı saklı kalmak kaydıyla şimdilik 10.000,00YTL'nin yasal faiziyle birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı Altındağ Belediye Başkanlığı vekili, savunma dilekçesinde, imar planlamaları sonucu davacının arsasının yolda kalması nedeniyle açılan davanın, bir idari işlem olan imar planı neticesinde meydana geldiğinden idari yargıda açılması gerektiğini ileri sürerek görev itirazında bulunmuştur.

ANKARA 13. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 26.6.2008 gün ve E:2008/204 sayı ile, davalı tarafın görev yönünden itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı Altındağ Belediye Başkanlığı vekilinin olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması yolundaki dilekçesi üzerine dava dosyası Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI; Davacıların Ankara İli, Altındağ İlçesi, Fevzi Paşa Mahallesi, 28 ada, 21 parseldeki92 m2 lik taşınmazına kamulaştırmasız el atıldığından bahisle fazlaya ilişkin alacak ve dava hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 10.000,00YTL'nin yasal faiziyle birlikte davalı idarelerden müştereken ve müteselsilen tahsili istemiyle Ankara 13. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2008/204 Esas sayısında kayıtlı dosyada açılan davada, davalılardan Altındağ Belediyesi Başkanlığı'nca davanın görüm ve çözümünün idari yargının görevine girdiği ileri sürülerek görev itirazında bulunulduğu ve itirazın reddi üzerine olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasının istenildiğinin anlaşıldığı, mülga 10.6.1933 tarihli, 2290 sayılı Belediye Yapı ve Yollar Kanunu'nun 6. maddesi uyarınca, arsa düzenlenmesi kapsamında yapılan şehir haritası ve imar planı uygulama işlemlerinin, kamu gücüne dayalı olarak re'sen tesis edilen tek yanlı idari işlemlerden olduğu, dosyanın incelenmesinden, davacılara ait, Ankara İli, Altındağ İlçesi, Fevzi Paşa Mahallesi, 28 ada, 21 no'lu616 m2 kadastral parselin, yukarıda sözü edilen 2290 sayılı Kanun'a istinaden Ankara İmar İdare Heyeti'nin 4.3.1955 tarih ve 266 sayılı kararı ile onaylanan 26240 no'lu parselasyon planında kısmen yolda kaldığı, bu parselin114 m2'lik kısmının 5635 ada, 11 parsele,410 m2'lik kısmının 5636 ada, 3 parsele şüyulandırıldığı,92 m2'sinin ise yola isabet etmesi nedeniyle zayiat olarak kesildiği, daha sonra yapılan 45600 no'lu parselasyon planı ile 5635 ada, 11 parseldeki taşınmazın; 9321 ada, 12 no'lu parsele, 5636 ada, 3 parseldeki taşınmazın; 9322 ada, 3 nolu parsele dönüştürüldüğü, 26420 no'lu ilk parselasyon planı uygulaması sırasında alınan zayiat miktarının tapudan re'sen terkin ettirilmesinin unutulması nedeniyle tapuda davacılar adına olan kaydın devam ettiği, bakılan davanın da, parselasyon planında yolda kalan92 m2 taşınmaz kısmından hiçbir şekilde yararlanma olanağı kalmadığından ve taşınmazına kamulaştırmasız el atıldığından bahisle şimdilik 10.000,00YTL'nin tahsili istemiyle açıldığının anlaşıldığı, uyuşmazlık, 28 ada, 21 sayılı parselin 26240 no'lu parselasyon planında kısmen yolda kalması nedeniyle zayiat (Düzenleme Ortaklık Payı) olarak alınan92 m2'lik kısmının bedelinin ödenmesi gerektiği iddiasına dayalı kamulaştırmasız el atma hukuki temeline oturtulmak istenmiş ise de, davanın konusu, idarece 2290 sayılı Kanun'a istinaden kamu gücü kullanılarak tek yanlı irade ile yapılan parselasyon işlemleri sonucunda zayiat olarak alınan kısmın bedelinin tazminine ilişkin bulunduğundan, uyuşmazlığın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 1/b bendinde yer alan "İdari eylem ve işlemlerden dolayı hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamına girdiğinde kuşku bulunmadığı, bu durumda, idari bir işlem olan parselasyon işlemleri sırasında, yola isabet eden92 m2 lik taşınmazın zayiat olarak alınması nedeniyle uğranıldığı iddia edilen zararın tazminine ilişkin bulunan davanın, imar mevzuatı hükümleri çerçevesinde idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği, bu nedenlerle, 2247 sayılı Yasa'nın 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI; Davacılar M.M.D. ve G.D. vekili tarafından davalı Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı ve Altındağ Belediye Başkanlığı aleyhine Ankara 13. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde açılan 2008/204 Esas sayılı tazminat davasında, Danıştay Başsavcılığı tarafından 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması nedeniyle gönderilen 2009/64 Esas sayılı dosyanın incelendiği, Ankara İli, Altındağ İlçesi, Fevzi Paşa Mahallesi, 28 ada, 21 parseldeki davacılara ait92 m2lik taşınmaza kamulaştırmasız el atılması nedeniyle fazlaya ilişkin alacak ve dava hakkı saklı kalmak kaydıyla şimdilik 10.000,00TL'nin yasal faizi ile birlikte müştereken ve müteselsilen davalı idarelerden tahsili istemiyle Ankara 13. Asliye Hukuk Mahkemesi'ne açılan davada, davalı Altındağ Belediye Başkanlığı tarafından görev itirazında bulunulması üzerine olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığının anlaşıldığı, Anayasa'nın 125/son madde ve fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü bulunduğunun kurala bağlandığı; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesi gereğince idari eylem ve işlemlerden dolayı zarara uğrayanlar tarafından açılan tam yargı davalarının idari dava türleri arasında sayıldığı, davanın, davacıların 28 ada, 21 nolu kadastral parselin 26240 sayılı parselasyon planında kısmen yolda kalması nedeniyle düzenleme ortaklık payı olarak alınan92 m2lik kısmının bedelinin yasal faizi ile birlikte ödenmesine hükmedilmesi istemiyle açıldığı, davalı Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın, dava konusu92 m2lik yerin 26420 nolu parselasyon planında kadastro 28 ada 21 nolu parselden zayiat olarak kesildiği ve 6785 sayılı Yasa'da belirtilen oranda plan genelinde tüm kadastro parsellerinden

zayiat alındığı ve zayiat miktarının tapudan resen terkin edilmesi gerekirken sehven unutularak terkin edilmediğini ve davacılar üzerinde kaldığını, bu nedenle dava konusu yer için davacıların idareden talep ettiği bedelin herhangi bir hukuki dayanağının bulunmadığını iddia ettiği, dava konusu uyuşmazlıkta, idarenin 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu kapsamında bir işleminin bulunmaması karşısında, davanın anılan Kanunun 14. maddesinde işaret edilen bedel artırma davası niteliğinde olduğunun kabulüne olanak bulunmadığı, dava dilekçesi incelendiğinde de, davacıların davayı idarenin uygulamasından doğan zararlarının giderilmesi istemiyle açtıklarının görüldüğü, bu nedenlerle, imar planı ve buna dayalı imar uygulaması sonucunda uğranılan zararın tazminine yönelik bulunan davanın, 2577 sayılı Kanun'un 2/1-b maddesinde yer alan idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan zarar görenler tarafından açılan tam yargı davaları kapsamında idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği, bu nedenle, Danıştay Başsavcılığı'nın 2247 sayılı Yasa'nın 10. maddesi gereğince yapmış olduğu başvurunun kabulü ile Ankara 13. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2008/204 Esas sayılı görevlilik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerektiği yolunda yazılı düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Turan KARAKAYA, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 7.12.2009 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME : Başvuru yazısı ve dava dosyası üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre; davalı Altındağ Belediye Başkanlığı vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Danıştay Başsavcısı'nca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ :

Dava, arsalarına yolda bırakılarak kamulaştırmasız olarak el atıldığı ileri sürülerek fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 10.000,00YTL'nin yasal faiziyle birlikte davalılardan tahsili istemiyle açılmıştır.

Davalı Altındağ Belediye Başkanlığı vekili savunma dilekçesinde, imar planlamaları sonucu davacının arsasının yolda kaldığını ileri sürmüştür.

Davalı Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı vekili ise savunma dilekçesinde, fiilen yol olarak kullanılan alanın İmar İdare Heyeti'nin 4.3.1955 tarih ve 266 sayılı kararıyla onaylanan 26240 no'lu plan ile de yol kapsamında düzenlendiğini, bu plana göre Ankara İli, Altındağ İlçesi, Fevzi Paşa Mahallesi, 28 ada, 21 no'lu parselin114 m2lik kısmının, 5635 ada 11 parsele, 410 m2'sinin, 5636 ada 3 no'lu parsele şuyulandığını,92 m2'sinin ise zayiat olarak kesildiğini, söz konusu alanda yeni bir parselasyon planı (45600 nolu parselasyon planı) hazırlanarak 5635 ada 11 nolu parselin; 9321 ada 12 nolu parseli, 5636 ada 3 nolu parselin; 9322 ada 3 nolu parseli oluşturduğunu, bu durumda, dava konusu92 m2nin, 26420 nolu parselasyon planında kadastro 28 ada 21 no'lu parselden zayiat olarak kesildiğini ve 6785 sayılı İmar Kanunu'nda belirtilen oranda plan genelinde tüm kadastro parsellerinden zayiat alındığını ve zayiat miktarının tapudan resen terkin edilmesi gerekirken sehven unutularak terkin edilmediğini ve davacı yan üzerinde kaldığını, dava konusu yerin tapudan terkin edilmesi gerekmekle birlikte 45600 no'lu parselasyon planında ikinci bir kesinti yapılmadığından herhangi bir kamulaştırma işleminin yapılmayacağını belirtmiştir.

Bu durumda, ortada idarenin 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu kapsamında bir işleminin bulunmadığı, davanın anılan Yasanın 14. maddesinde işaret edilen bedel arttırma davası niteliğinde olmadığı sonucuna varılmıştır.

Belirtilen duruma göre, imar planı ve buna dayalı imar uygulaması sonucunda uğranılan zararın tazminine yönelik bulunan davanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesinde yer alan "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında idari yargı yerince çözümlenmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenle, Danıştay Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile Altındağ Belediye Başkanlığı vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Asliye Hukuk Mahkemesi kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Danıştay Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Altındağ Belediye Başkanlığı vekilinin GÖREV İTİRAZININ REDDİNE İLİŞKİN Ankara 13. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 26.6.2008 gün ve E:2008/204 sayılı KARARININ KALDIRILMASINA, 7.12.2009 gününde Üyeler Mustafa KICALIOĞLU ile Mahmut BİLGEN'in KARŞI OYLARI ve OYÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

KARŞI OY

Şuyulandırma sonucu yola terk olarak gösterilen ancak bedeli ödenmeyen taşınmazın bedelinin tahsili istemi ile Ankara 13. Asliye Hukuk Mahkemesine açılan davada idarece görev itirazında bulunulmuş, mahkemece görev itirazının reddine karar verilmiş idare vekilince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması için başvuruda bulunulmuş 2247 sayılı Yasanın 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılmıştır.

Dava; imar uygulaması sırasında yapılan şuyulandırma sonucu yol olarak el atılan (yolda kalan) taşınmazın bedelinin tahsili istemine ilişkindir.

Olayımızdaki Hukuki İhtilaf Kamulaştırmasız el atma niteliğindedir.

Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulunun 16.05.1956 gün 1-6 sayılı kararı ile kamulaştırmasız el atma davalarında; Kamulaştırma Kanunun taşınmazın değerinin biçilmesi için tespit ettiği değer biçme yönteminin, uygulanacağı belirtilmiştir.

3194 sayılı İmar Kanunun 17/son maddesi İmar uygulaması sırasında şuyulandırılan yerlerin, kamulaştırmadan artan ve işe yaramaz hale gelen bölümlerin bedellerinin takdirlerinin ve bu bedellere itiraz şekillerinin 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunun hükümlerine göre yapılacağı ilkesini getirmiştir.

Yargıtay 5. Hukuk Dairesinin yerleşik içtihatları da bu yöndedir.(07.10.2004 gün 2004/7223-9608, 15.09.2004 gün 2004/4985-8351, 15.11.2005 gün 2005/9173-12155, 01.05.2006 gün 2006/2677-5324, 18.09.2007 gün 2007/8484-9847)

Açıklanan nedenlerle Adli Yargının görevli olduğu kabul edilerek ilgili Asliye Hukuk Mahkemesince Kamulaştırma Kanunu

Hükümlerine göre inceleme ve işlem yapılarak çekişmenin çözümlendirilmesi gerektiği düşüncesi ile çoğunluk görüşüne katılmamaktayız.7.12.2009